

Người Vợ Một Đêm

Truyện ngắn của Nguyễn Ngọc Hoa

Một buổi sáng đầu tháng Mười năm 1976, khi cùng với bạn đồng sự xuống câu lạc bộ nghỉ giải lao, tôi cảm thấy có điều gì khác lạ: Anh bạn Charlie chơi thân thường nghỉ giải lao cùng với tôi đi đâu không biết, và người chung quanh nhìn tôi thì thầm bàn tán. Đột nhiên, Charlie xuất hiện ở cửa, cô thư ký Charlotte theo sau đẩy xe chở chiếc bánh sinh nhật lớn có cắm 29 cây nến nhỏ đã thắp lên và ghi dòng chữ “Mừng Sinh nhật Nhà Toán học Công ty”; đó là danh hiệu các bạn nửa đùa nửa thực gọi tôi. Mọi người đứng dậy quay mặt về phía tôi hát bài "Happy Birthday to You." Tôi khựng lại một giây rồi hiểu ra – trên giấy tờ, hôm nay là sinh nhật thứ 29 của tôi. Tôi xúc động khi thấy các bạn Mỹ thân mến buổi lễ sinh nhật với cả tấm lòng thương mến và hiển nhiên không còn xem tôi là một người Việt tỵ nạn xa lạ.

Trong hơn một năm làm việc cho Công ty Tiện ích Montana-Dakota (MDU), tôi đã dạy Charlie và bạn kỹ sư cùng lứa với anh luyện thi PE (tức là Professional Engineer), kỳ thi để ghi danh với tiểu bang với tư cách Kỹ sư Chuyên nghiệp, và giúp một số đồng nghiệp khác khi họ cần công thức để tính toán, ngay cả cho các vấn đề không mấy liên quan đến kỹ thuật như vay tiền trả góp, hưu bổng, và thuế má. Mới tuần trước, MDU điều đình với Dân quân (National Guard) North Dakota và Lục quân Hoa kỳ về cách xử trí một đường dây tải điện cao thế công ty định xây, và thành công nhờ sự tính toán của tôi.

Đường dây tải điện sẽ chạy dọc theo bờ rào của trại Dân quân, và trại có một trụ *ăng-ten* phát tuyến truyền tín hiệu khẩn cấp như thiên tai hay hỏa tiễn địch tấn công. Lục quân hỗ trợ kỹ thuật cho Dân quân, gửi đến MDU kết quả tính bằng máy điện toán cho thấy đường dây sẽ làm tín hiệu *ăng-ten* nhiễu loạn, và yêu cầu dời đường dây. Với cây thước tính, dụng cụ tính toán chính của tôi ở Việt nam và gần như lỗi thời ở Hoa kỳ, tôi ra sức tính “đua” với máy điện toán và đề nghị cách giải quyết giản dị: Công ty sẽ dùng cỡ dây dẫn điện lớn hơn, nhưng không cần phải dời đường dây. Dân quân và Lục quân đồng ý và chấp nhận.

Ba năm sau, khi được cử dự vào Nhóm Đặc nhiệm Khảo sát các Đường Dây Tải Điện (TSTF) của Tổ hợp Điện lực Vùng Trung-Lục địa (MAPP) mà MDU là một hội viên, tôi mới biết giai thoại “tay không địch lại máy điện toán” đã được lan truyền rộng rãi khắp tổ hợp điện lực. Trong cơ cấu MAPP, các công ty hội viên phân công gửi nhân viên ngồi vào những ủy ban MAPP, và mỗi ủy ban đều có nhân viên MAPP tham dự với tư cách thư ký không có quyền biểu quyết. TSTF họp tại trụ sở MAPP ở khu thị tứ Minneapolis, Minnesota, và ở phiên họp đầu tiên của tôi, cả nhóm nhắc đến giai thoại đó để chào mừng tôi như đã quen biết từ lâu.

Thư ký TSTF là Kim, một người Cao Miên trạc tứ tuần, cao lớn dềnh dàng, và cục mịch. Anh đậu Tiến sĩ Kỹ thuật Điện tại Đại học Khoa học và Kỹ thuật Tiểu bang Iowa ở Ames, Iowa, đại học kỹ thuật nổi tiếng nhất vùng Trung-Tây Hoa kỳ. Chẳng trách anh không thêm che dấu thái độ kè cả đối với các thành viên TSTF chỉ có bằng kỹ sư, thường giành hướng dẫn các cuộc thảo luận kỹ

thuật, ề à giải thích như thế TSTF là một nhóm sinh viên tập việc, và khiến không ít người bực mình.

Một hôm tôi ngẫu nhiên khám phá ra nhược điểm của Kim – rất mê toán đố. Tôi phụ trách mục “Đố Chơi Để Chọc” của tạp chí *Xxxx Việt* ấn hành ở Toronto nên không thiếu toán đố mới nhìn tưởng rất dễ nhưng đến khi đụng trận mới biết là vô cùng khó ăn. Từ đó, khi cùng các bạn TSTF uống cà-phê sáng trước khi bắt đầu họp, tôi “tình cờ” tiết lộ cho anh bài toán mà tôi “đang tìm cách giải.” Thế là anh chỉ định Mark, một kỹ sư làm việc dưới quyền, làm nhiệm vụ thư ký TSTF rồi vào văn phòng riêng loay hoay giải bài toán suốt ngày. Đến chiều, cuối buổi họp, Mark cười cười năn nỉ,

“*Ba Hoa*, anh tra tấn *sếp* tôi như thế đủ rồi. Cho anh ta lời giải đi, tôi nợ anh đấy!”

Kim rất kín miệng về đời sống riêng tư của mình. Người ta chỉ biết anh là người Miên gốc Hoa, được gia đình gửi sang Hoa kỳ du học trước khi Cao Miên lọt vào tay phe Cộng sản là Khmer Đỏ năm 1975, và còn độc thân. Anh đối với tôi khá niềm nở và đôi khi tình nguyện chở tôi ra chợ Mekong, tiệm bán thực phẩm Á Đông duy nhất ở Minneapolis, để tôi mua đồ ăn Việt nam mang về nhà. Đầu năm 1980, tôi nghe tin Kim lập gia đình, vợ là người đồng hương với anh. Bạn đồng sự ở MAPP không ai được mời dự đám cưới, và Mark đoán rằng lễ cưới cử hành theo nghi lễ cổ truyền của người Miên hay Trung hoa. Sau đó, thỉnh thoảng Kim nói về đứa con trai năm, sáu tuổi, có lẽ là con riêng của vợ anh.

Một buổi chiều cuối hè, cuối ngày họp TSTF, Kim vỗ vai tôi,

“Vợ tôi quê quán ở Takeo, nơi được mệnh danh là ‘cái nôi của nền văn minh Khmer,’ nhưng thuở bé sống và học hết lớp 9 ở Châu Đốc, Việt nam. Nàng rành cả tiếng Miên lẫn tiếng Việt và khi nghe tôi kể chuyện anh, muốn mời anh đến nhà ăn cơm để có dịp ôn lại kỷ niệm của thời niên thiếu.”

“Ngày trước, tôi đến Châu Đốc mỗi một lần. Thành phố nằm gần biên giới Việt - Miên, có rất nhiều người Miên hiền lành và sùng đạo Phật sinh sống, và nổi tiếng với chùa Bà Chúa Xứ thờ đức Thánh Mẫu tọa lạc nơi chân núi Sam là một di tích lịch sử quan trọng trong vùng,” tôi làm ra vẻ hiểu biết và hỏi, “Bà xã anh tên gì?”

“Bopha, tiếng Khmer nghĩa là cụm hoa. Nàng dặn tôi nói với anh là sẽ nấu hủ tiếu Nam Vang đãi anh, chứ không dọn món mắm bò hóc đặc biệt của người Miên cho anh ăn đâu.”

Kim nhắc tôi, tháng Ba năm 1970, ở Cao Miên, Tướng Lon Nol đảo chánh ông Hoàng Norodom Sihanouk, lập ra Cộng hòa Khmer và làm tổng thống, và được Hoa kỳ và Việt nam ủng hộ giúp đánh lại Khmer Đỏ. Bopha là quả phụ của một sĩ quan quân đội Cộng hòa Khmer; anh bị tử trận khi đánh nhau với Khmer Đỏ. Năm năm sau cuộc đảo chánh, Lon Nol thua to, và ngày 12 tháng

Từ năm 1975 (18 ngày trước khi Sài Gòn thất thủ, làm sao tôi quên được!), Hoa Kỳ đưa trực thăng di tản nhân viên các tòa đại sứ và viên chức quan trọng của chính phủ. Nàng ôm đứa con trai vừa đầy năm chạy đến địa điểm trực thăng “bốc,” được đưa sang căn cứ Không quân U-Tapao ở Thái Lan, và sau đó đến Hoa Kỳ tỵ nạn. Kim gặp mẹ con nàng khi đi thông dịch giúp người đồng hương trong cộng đồng tỵ nạn người Miên ở Minneapolis. Hai người trở thành ý hợp tâm đầu và đi tới hôn nhân.

Vừa bước vào nhà và trông thấy Bopha, tôi giật thót người, “Sao lại có chuyện trùng lai lạ lùng đến thế?” Người đàn bà có cái bốt son bằng hai móng tay nằm xéo dưới cằm trái là Hoa mà tôi đã gặp. Nàng cũng nhận ra tôi. Không thể nhầm lẫn. Nhưng tình cảnh hiện tại không cho phép chúng tôi nhận nhau. Tôi chấp tay để trước ngực, hơi cúi đầu, và nói một trong hai câu tiếng Miên mà tôi biết,

“Saum arkoun [Cám ơn].”

“Khnhom sralanh anak [Tôi thương anh],” nàng chấp tay đáp lại bằng câu tiếng Miên thứ hai; cả hai câu, nàng dạy tôi năm nào.

* * *

Cuối hè 1970, cuộc đời tôi dường như xuống thấp tận đáy vực. Tốt nghiệp kỹ sư điện với hạng cao, nhưng khi thấy số chỗ cần tuyển người không đủ cho cả lớp và không muốn tranh giành với bạn, tôi đi học tiến sĩ kỹ sư ở Đại học Khoa học Sài Gòn để được hoãn dịch về lý do học vấn. Thành ra tôi thất nghiệp vì mùa hè trường tư đóng cửa và các nơi dạy kèm tư gia không cần người cho đến đầu niên khóa tới, trong lúc tôi đang bỏ nhà *đi bụi đời*. Ban đầu, tôi vào Đại học xá Minh Mạng ở lậu, nhưng gần đây bị đuổi ra ngoài sống lang thang vì sinh viên đại học xá biểu tình chống chính phủ liên miên, và cảnh sát vào đại học xá bố ráp liên tục và trục xuất những kẻ cư ngụ bất hợp pháp. Quỳnh Châu, người tôi yêu thầm và gửi trọn con tim, đang du học bên kia bờ Thái bình dương xa vời vợi.

Giữa lúc đó, hai thằng bạn thân là Huỳnh và Thiện từ Châu Đốc về Sài Gòn công tác. Huỳnh vốn học cùng lớp kỹ sư điện với tôi, nhưng tôi ở lại năm đệ nhất niên nên nó ra trường trước, được Công ty Điện lực Việt nam thu nhận, và được cử làm trưởng ty ty Điện lực Châu Đốc. Thiện là cán sự điện học cùng thời với tôi, ra trường trước vì chương trình cán sự chỉ học ba năm, và đang làm phụ tá cho Huỳnh. Hai thằng đưa tôi đến quán Nam Giang trên đường Bùi Viện ăn nhậu, tôi thừa dịp uống say túy lúy và trong cơn say, hăng hái nhận lời đi Châu Đốc chơi với bạn.

Một tối ở Châu Đốc, Huỳnh và Thiện đưa tôi đến một quán bia không tên mở cửa về đêm, dùng nữ chiêu đãi viên dễ coi và hoạt bát, và bán bia và vài món nhậu đơn giản để thỏa mãn nhu cầu uống rượu giải sầu của bọn đàn ông thời tao loạn. Một thiếu nữ tên Hoa trạc tuổi tôi, nước da hơi ngăm đen nhưng khá xinh xắn, và ăn nói dịu dàng tỏ vẻ là người có học tiếp đãi tôi thân tình. Tôi uống bia “33” như hũ chìm, lạc lõng trong cơn mộng du, và nắm tay nàng ngâm nga bài “Uống Rượu Tiêu Sầu” của Cao Bá Quát (1808 - 1855):

Đoạn tổng nhất sinh duy hữu tửu,

Trầm tư bách kế bất như nhàn.

(Dứt bỏ một đời, chỉ có rượu,
Suy nghĩ trăm lối, không bằng nhàn.)

Tiệt tàn, tôi say sặc sừ và đánh liều nắm tay Hoa hỏi mặc may,

“Đêm nay em về với anh chứ?”

“Dạ,” giọng nói phục tùng nhẹ nhàng của nàng khiến tôi sửng sốt.

“*Ba Hoa*, đêm nay tao qua ngủ bên nhà thằng Thiện, để nhà cho ‘vợ chồng’ mày tha hồ hú hí,” Huỳnh nheo một bên mắt cười nụ, “*Vui một đêm nay rồi mai lên đường, mai về Sài Gòn rồi ‘em’ ới!*”

Tôi còn đủ tỉnh táo để tận hưởng thú ái ân, thức suốt đêm chuyện trò với Hoa, và ngạc nhiên thấy mình bộc tuệch kể hết chuyện đời mình với người đàn bà lạ. Tôi lấy làm lạ hơn khi biết nàng là người Miên có tên Miên là Bopha. Cha mẹ nàng quê quán ở Takeo, nhưng sang lập nghiệp ở Châu Đốc cách Takeo không tới 50 cây số. Nàng sinh ra ở Châu Đốc và khi học hết bậc trung học đệ nhất cấp Việt nam, theo gia đình dọn về Svay Rieng cách Tây Ninh khoảng 50 cây số để kế nghiệp ông nội nàng, ông mất để lại một doanh nghiệp đáng kể. Nàng tiếp tục học hết bậc trung học Cao Miên và trở thành giáo viên tiểu học ở Svay Rieng.

Cuộc đảo chánh của Lon Nol khiến tình hình chính trị Cao Miên trở nên rối ren, và Khmer Đỏ tiến chiếm các vùng thôn quê và những thành phố gần biên giới Việt nam như Takeo và Svay Rieng. Trên đường di tản về Nam Vang để khỏi sống dưới ách Khmer Đỏ bạo tàn, cha mẹ anh em Bopha đều bị sát hại. Nàng may mắn thoát chết rồi theo đoàn người chạy loạn đi gần 300 cây số về lại Châu Đốc làm chiêu đãi viên sống qua ngày. Nàng nói trong nước mắt,

“Em không phải là gái giang hồ đi khách kiếm tiền. Cả buổi tối, thấy anh ôm ấp tâm sự buồn và khật khù ngơ ngẩn như đi trên mây nên em thương cảm muốn nằm bên anh một đêm. Em còn gì để mất đâu anh!”

Sáng ra, trước khi chia tay, tôi dốc túi đưa tặng Bopha hết số tiền dự định dùng chi tiêu đến ngày đi dạy và có lương trở lại,

“Cám ơn em đã cho anh một đêm hạnh phúc khiến anh nhận ra mình may mắn hơn vô số người khác, và cuộc đời đáng sống hơn nhiều.”

“Em hân hạnh làm vợ anh một đêm. Vợ chồng phải ăn đều chia đủ,” nàng đếm tiền và trả lại tôi một nửa, “Em sẽ nhớ đời cái vết sẹo nhỏ mờ nhạt dưới hàng lông mày trái của anh. Nhưng hai đứa mình sẽ không bao giờ gặp lại nhau, vì ngay sau khi kiếm đủ tiền đi đường, em sẽ tìm cách về thủ đô Nam Vang sống với gia đình chú em, chú là sĩ quan quân đội Cộng hòa Khmer.”

“Cầu mong Trời Phật độ trì em được an lạc,” tôi hôn lên má nàng.

Mười năm sau, lời chúc của tôi trở thành sự thực. Bopha có Kim, người chồng có học thức và vững chãi, để nương tựa và cùng anh đi suốt phần đời còn lại.

Nguyễn Ngọc Hoa

Ngày 12 tháng Ba, 2025